

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Efter lov om ændring af lov om individuel boligstøtte nr. 357 af 1. juli 1988 er der skabt et incitament (en egeninteresse) for boligydelsesmodtagere til at tilpasse boligforbruget til husstandens økonomiske foråen. Ifølge denne lovændring skal der ved en gradvis gennemførelse over 3 år fra 1. januar 1991 indføres en 10 pct. egenbetaling af huslejen for boligydelsesmodtagere. Dette tidspunkt foreslås i § 1 rykket frem til 1. januar 1989.

Konkret betyder fremrykningen af egenbetalingen en gradvis indførelse over tre år (fra 1989–91) af en egeninteresse, således at de første 10 pct. af huslejen – og dermed af lejestigninger – altid betales af boligydelsesmodtageren, mens støtten beregnes på basis af 90 pct. af lejen.

Det skønnes, at der med de nugældende regler – uden egenbetaling – for 85–90 pct. af ydelsesmodtagerne ikke er noget privatøkonomisk incitament til at holde boligforbruget nede. Selv store huslejestigninger på f.eks. 10–15.000 kr. vil hyppigt blive betalt fuldt ud af boligstøtten, uden at beboeren oplever nogen lejestigning.

Kun i de tilfælde, hvor maksimumsbeløbet for den årlige boligudgift eller for den årlige boligstøtte overskrides (beløbene udgør i 1989 henholdsvis 43.900 kr. og 23.148 kr.), vil boligydelsesmodtageren selv skulle bære lejestigninger. Sidstnævnte gælder således for 10–15 pct. af pensionisterne.

Dette forhold er en stærkt medvirkende årsag til de store årlige stigninger i udgifterne til boligydelse. Der har været tale om en stigning på ca. 12 pct. om året, når der ses bort fra ekstraordinære stigninger som følge af satsforhøjelser.

De samlede offentlige udgifter til boligydelse forventes i 1988 at ville udgøre knap 3.200 mill. kr., og der er således tale om en årlig stigning på knap 400 mill. kr. årligt.

Denne vækst i boligudgifter må dæmpes af hensyn til udviklingen i de samlede offentlige udgifter, og dette gøres mest hensigtsmæssigt ved at fremrykke indførelsen af en egenbetaling, idet egen-

betalingen som nævnt skaber et incitament for ydelsesmodtagerne til at holde boligforbruget nede.

Betydningen af dette privatøkonomiske incitament kan illustreres af, at stigningen i udgifterne til boligsikring, hvor der er tale om en egenbetaling på 25 pct., kun har været på ca. 5 pct. årligt i de seneste år, når der ses bort fra ekstraordinære stigninger forårsaget af forbedringer af satser og grænsebeløb.

Forslagets § 2 har til formål at skabe fuldstændig ligestilling mellem boligtagere, der kan modtage boligydelse efter reglerne i lov om individuel boligstøtte, og boligtagere, der bor i de i § 4 i lov om boliger for ældre og personer med handicap omhandlede boliger uden selvstændigt køkken.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Fremrykningen af egenbetalingen til 1989–91 i medfør af forslagets § 1 vil medføre relativt store besparelser i årene 1989–92. Fra 1993 og frem vil der derimod ikke opnås besparelser, idet de 10 procents egenbetaling i lov nr. 357 af 1. juli 1988 da allerede ville være gennemført.

Den samlede offentlige besparelse i 1989 forventes at blive 133 mill. kr., heraf 33 mill. kr. for kommunerne, i 1990 og 1991 266 mill. kr., heraf 66 mill. kr. for kommunerne og i 1992 133 mill. kr., heraf 33 mill. kr. for kommunerne.

På længere sigt må forslaget endvidere forventes at medføre en reduktion i de nævnte store årlige stigninger i udgifterne til boligydelse. Der kan ikke direkte foretages beregninger over størrelsen af denne effekt, men hvis det eksempelvis antages, at indførelsen af den fulde 10 pct. egeninteresse vil dæmpe stigningstakten for udgifterne til boligydelse med 3 pct. årligt, vil forslaget efter en tilpasningsperiode reducere stigningen i disse udgifter med over 100 mill. kr. årligt.

Fordelingsmæssigt vil forslaget medføre en reduktion af boligydelsen for såvel nuværende som fremtidige modtagere af boligydelse. Der vil maksimalt blive tale om et fald i boligydelsen pr. husstand på ca. 1.460 kr. i 1989, ca. 2.900 kr. i 1990 og 1991 og 1.460